

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Teismams

2014-08-11 Nr. (1.11)ZR-5444

Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai

Vaikų išlaikymo fondo administracijai
prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Lietuvos advokatūrai

Lietuvos antstolių rūmams

DĖL 2007 M. LAPKRIČIO 23 D. HAGOS KONVENCIJOS DĖL TARPTAUTINIO VAIKŲ IR KITOKIŲ ŠEIMOS IŠLAIKYMO IŠMOKŲ IŠIEŠKOJIMO ĮSIGALIOJIMO

Šiuo raštu atkreipiame Jūsų dėmesį, kad 2014 m. rugpjūčio 1 d. Europos Sąjungos (taigi ir Lietuvos Respublikos) atžvilgiu įsigaliojo 2007 m. lapkričio 23 d. Hagos konvencija dėl tarptautinio vaikų ir kitokių šeimos išlaikymo išmokų išieškojimo (toliau – Konvencija), kuri Europos Sąjungos vardu buvo patvirtinta Europos Sąjungos Tarybos 2011 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. 2011/432/ES. Šios Konvencijos šalimis taip pat yra Norvegija, Ukraina, Albanija, Bosnija ir Hercegovina. Kartu pažymime, kad išlaikymo prievolėms, susijusioms su Europos Sąjungos valstybėmis narėmis bei jose priimtais sprendimais, toliau taikomas 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB) 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje (toliau – Reglamentas).

Pastebėtina, kad nors ši Konvencija savo esme yra labai panaši į Reglamentą, jos taikymo sritis yra siauresnė: Reglamentas taikomas visoms išlaikymo prievolėms, atsirandančioms iš šeimos santykių, tėvystės ar motinystės, santuokos ar giminystės, tuo tarpu Konvencijos taikymo sritis apima tik iš tėvų ir vaikų santykių kylančias prievolėms išlaikyti jaunesnį nei 21 metų asmenį, taip pat sprendimų dėl sutuoktinių tarpusavio išlaikymo pripažinimą ir vykdymą. Atkreiptinas dėmesys, kad 2011 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. 2011/432/ES patvirtindama Konvenciją Europos Sąjunga taip pat pareiškė, kad ji išplės Konvencijos II ir III skyrių, reguliuojančių centrinių institucijų administracinį bendradarbiavimą, taip pat prašymų pateikimą per centines institucijas, taikymo sritį, kad jie būtų taikomi ir sutuoktinių bei buvusių sutuoktinių tarpusavio išlaikymui.

Siekiant užtikrinti veiksmingą tarptautinį vaikų ir kitokių šeimos išlaikymo išmokų išieškojimą, Konvencijoje sukuriama visapusiška susitariančiųjų valstybių centrinių institucijų

administracinio bendradarbiavimo sistema. Šios institucijos visų pirma teikia pagalbą dėl Konvencijos III skyriuje nurodytų prašymų (dėl kitoje susitariančioje valstybėje priimto sprendimo dėl išlaikymo pripažinimo arba pripažinimo ir vykdymo, dėl sprendimo, priimto arba pripažinto prašomoje valstybėje, vykdymo, dėl sprendimo priėmimo prašomoje valstybėje, dėl sprendimo, priimto prašomoje ar kitoje nei prašomoje valstybėje, keitimo). Teikdamos tokią pagalbą, centrinės institucijos priima ir kompetentingoms institucijoms perduoda minėtus prašymus, taip pat inicijuoja procedūras dėl tokių prašymų nagrinėjimo arba palengvina jų inicijavimą. Dėl tokių prašymų centrinės institucijos taip pat įpareigos imtis visų tinkamų priemonių, siekiant, kai tai yra reikalinga atsižvelgiant į aplinkybes, suteikti teisinę pagalbą arba sudaryti palankesnes sąlygas ją teikti; padėti nustatyti skolininko arba kreditoriaus gyvenamąją vietą; padėti gauti reikiamą informaciją apie pajamas, o prireikus – apie kitą skolininko arba kreditoriaus turtą, įskaitant turto vietos nustatymą; skatinti taikiai išspręsti ginčą, kad išlaikymo išmokos būtų mokamos savanoriškai, prireikus tarpininkavimo, taikinimo būdu arba panašiomis priemonėmis; palengvinti prasidėjusį sprendimų dėl išlaikymo, įskaitant bet kokius įsiskolinimus, vykdymą; palengvinti išlaikymo išmokų surinkimą ir greitą jų pervedimą; palengvinti dokumentų arba kitų įrodymų gavimą; teikti pagalbą nustatant tėvystę ar motinystę, kai tai būtina išlaikymo išmokoms išieškoti; inicijuoti procedūras arba palengvinti jų inicijavimą, norint taikyti visas reikalingas teritorinio pobūdžio laikinas priemones, kurių tikslas – užtikrinti, kad būtų išnagrinėtas pateiktas prašymas dėl išlaikymo išmokų; palengvinti dokumentų įteikimą. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 31⁹ straipsnio nuostatomis, centrinė institucija Konvencijoje nustatytoms funkcijoms atlikti yra *Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*. Tačiau kai pareiškėjų prašymai yra susiję su jaunesnių kaip 21 metų asmenų išlaikymo prievolėmis, atsirandančiomis dėl tėvų ir vaikų santykių, Konvencijos 6 straipsnyje nurodytas centrinės institucijos funkcijas atlieka *Vaikų išlaikymo fondo administracija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos*.

Konvencija taip pat reguliuoja sprendimų dėl išlaikymo prievolių, taip pat susitarimų dėl išlaikymo pripažinimą ir vykdymą. Vadovaujantis Įstatymo 31⁸ straipsnio 1 dalimi, prašymus dėl pirmiau nurodytų sprendimų ir susitarimų pripažinimo ir vykdymo, taip pat skundus dėl sprendimų dėl šių prašymų nagrinėja *Lietuvos apeliacinis teismas*.

Su Europos Sąjungos Tarybos 2011 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. 2011/432/ES dėl Konvencijos patvirtinimo Europos Sąjungos vardu bei jame numatytais pareiškimais ir išlygomis galite susipažinti adresu internete <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:02011D0432-20140409&rid=1>. Konvencijos tekstą, taip pat kitą aktualią su Konvencijos taikymu susijusią informaciją galite rasti Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijos interneto svetainėje adresu http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.text&cid=131.

Teisingumo viceministras

Paulius Griciūnas